

Bruksela, 14 lutego 2023 r.
(OR. en)

6289/23

COH 18
CLIMA 68
ENER 72
ENV 121
SOC 92
FIN 168

WYNIK PRAC

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Data:	14 lutego 2023 r.
Do:	Delegacje
Nr poprz. dok.:	5884/23
Dotyczy:	Sprawozdanie specjalne Trybunału Obrachunkowego nr 22/2022 pt. „Wsparcie UE na rzecz regionów górniczych – Nie zwrócono wystarczającej uwagi na transformację społeczno-gospodarczą i energetyczną” – Konkluzje Rady (14 lutego 2023 r.)

Delegacje otrzymują w załączeniu konkluzje Rady dotyczące sprawozdania specjalnego Europejskiego Trybunału Obrachunkowego nr 22/2022 pt. „Wsparcie UE na rzecz regionów górniczych – Nie zwrócono wystarczającej uwagi na transformację społeczno-gospodarczą i energetyczną”, w wersji zatwierdzonej przez Radę (do Spraw Gospodarczych i Finansowych) na 3931. posiedzeniu w dniu 14 lutego 2023 r.

KONKLUZJE RADY

dotyczących sprawozdania specjalnego nr 22/2022 pt. „Wsparcie UE na rzecz regionów górniczych – Nie zwrócono wystarczającej uwagi na transformację społeczno-gospodarczą i energetyczną”

RADA UNII EUROPEJSKIEJ:

- (1) Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE sporządzone przez Europejski Trybunał Obrachunkowy (dalej zwany „Trybunałem”) sprawozdanie specjalne nr 22/2022 oraz odpowiedzi Komisji odnoszące się do tego sprawozdania;
- (2) ODNOTOWUJE, że w ramach kontroli Trybunał analizował, czy wsparcie UE udzielone w okresie 2014–2020 z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Funduszu Spójności skutecznie przyczyniło się do transformacji społeczno-gospodarczej i energetycznej w próbie siedmiu unijnych regionów górniczych. Trybunał skupił się na tym, czy:
 - zwalnianym pracownikom w branżach związanych z przemysłem węglowym zapewniono odpowiednie szkolenia i pomoc;
 - państwa członkowskie, wraz z Komisją, wskazały potrzeby w zakresie rozwoju społeczno-gospodarczego i odpowiednio ukierunkowały środki finansowe; oraz czy
 - wraz ze spadkiem produkcji węgla energetycznego w UE zmniejszała się emisja gazów cieplarnianych z tego rodzaju węgla;
- (3) UZNAJE, że wyniki i zalecenia z tej kontroli mają przyczynić się do gospodarnego i wydajnego wdrażania Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST) jako części Europejskiego Zielonego Ładu;

- 4) ODNOTOWUJE ustalenia zawarte w sprawozdaniu, a w szczególności że:
- zwolnieni pracownicy sektora węglowego mieli możliwość wzięcia udziału w kursach finansowanych przez UE, brak jednak danych na temat uczestnictwa w tych szkoleniach;
 - wybrane regiony górnicze wykorzystały środki UE do zapewnienia spójności terytorialnej, nie poświęciły jednak dostatecznej uwagi transformacji społeczno-gospodarczej i energetycznej;
 - wsparcie UE dla regionów górniczych było jak dotąd w niewielkim stopniu ukierunkowane na tworzenie miejsc pracy i transformację energetyczną i miało na nie ograniczony wpływ;
 - pomimo ogólnych postępów węgla pozostaje istotnym źródłem emisji gazów cieplarnianych w niektórych państwach członkowskich;
 - sprawozdawczość dotycząca emisji metanu z zamkniętych lub opuszczonych kopalń nie jest wystarczająco wiarygodna ani się jej nie wymaga;
- 5) **PODKREŚLA** wyzwania, z jakimi mierzą się państwa członkowskie w skutecznym wykorzystywaniu FST do zmniejszania społeczno-gospodarczych i środowiskowych kosztów transformacji z uwagi na ograniczone ramy czasowe zasobów z NextGenerationEU oraz trwającą rosyjską wojnę napastniczą przeciwko Ukrainie; **ZWRACA SIĘ** zatem do Komisji, by ściśle współpracowała z państwami członkowskimi i stale wspierała je we wdrażaniu odpowiednich inwestycji, w tym dużych projektów na rzecz transformacji;

6) PODZIELA opinię Komisji wyrażoną w jej odpowiedziach na ustalenia i zalecenia zawarte w sprawozdaniu Trybunału, w szczególności w następujących kwestiach:

- „transformacja społeczno-gospodarcza i energetyczna” regionów górniczych nie była konkretnym celem ram prawnych leżących u podstaw funduszy polityki spójności na lata 2014–2020, a w toku negocjacji dotyczących programów na lata 2014–2020 państwa członkowskie nie były zobowiązane do traktowania regionów górniczych w jakikolwiek szczególny sposób;
- brak danych na temat uczestnictwa zwolnionych pracowników sektora węglowego w kursach szkoleniowych finansowanych ze środków UE jest spowodowany brakiem wymogu prawnego nakładającego obowiązek gromadzenia tego rodzaju danych w odniesieniu do tej konkretnej grupy;
- w ramach okresu programowania 2021–2027 przy programowaniu mechanizmu sprawiedliwej transformacji i jego filaru dotyczącego FST w pełni uwzględniono potrzeby regionów uzależnionych od produkcji węgla, torfu i łupków bitumicznych, a także regionów o wysokiej emisji dwutlenku węgla;
- po inwazji Rosji na Ukrainę w lutym 2022 r. Komisja przyznała, że aby ograniczyć uzależnienie od paliw kopalnych pochodzących z Rosji, w krótkiej perspektywie państwa mogą być zmuszone do zwiększenia zużycia węgla, zanim przejdą na odnawialne źródła energii, pod warunkiem że realizowane będą cele w zakresie energii i klimatu na 2030 r.;
- dostrzegając konieczność podjęcia tych krótkoterminowych działań, Komisja wezwała jednocześnie do przyspieszenia procesu przechodzenia UE na odnawialne źródła energii w celu szybkiego ograniczenia przywozu, a jednocześnie do realizacji celów energetycznych i klimatycznych na rok 2030 i 2050;

7) PRZYJMUJE DO WIADOMOŚCI zalecenia Trybunału i w związku z tym ZWRACA SIĘ do Komisji, by:

- sprawdziła, czy państwa członkowskie skutecznie i wydajnie wykorzystują zasoby FST do łagodzenia społeczno-gospodarczego wpływu transformacji w kierunku neutralności klimatycznej w regionach górniczych i regionach o wysokiej emisji dwutlenku węgla, gdy będzie zatwierdzała jeszcze nieprzedstawione terytorialne plany i programy sprawiedliwej transformacji oraz zmiany w tych planach i programach, a także gdy będzie monitorowała ich wdrażanie i sporządzała sprawozdania na ten temat;
 - udostępniała informacje na temat dobrych praktyk, jeśli chodzi o pomiar emisji metanu z zamkniętych lub opuszczonych kopalń węgla i zarządzanie tymi emisjami.
-